

Kommunernes økonomiske rammer for 2016

---

3. juli 2015

Regeringen har i sit regeringsgrundlag tilkendegivet, at der skal indføres et omprioreringsbidrag de næste fire år, så der kan frigøres ressourcer til politisk prioritering via effektiviseringer.

Regeringen har tilkendegivet, at de frigjorte midler vil blive udmøntet hen over regeringsperioden til prioriterede indsatser, herunder til bl.a. sundhed, ældre og tryghed.

Regeringen vil tage initiativ til at indarbejde et omprioreringsbidrag i det kommunale udgiftsloft på 1 pct. om året fra 2016 til 2019. Det svarer til ca. 2,4 mia. kr. i 2016.

Regeringen og KL er enige om, at det er afgørende, at omprioreringsbidraget i så fald omfatter hele den offentlige sektor, idet regeringen klart har tilkendegivet, at den vil prioritere sundhed. De årlige omprioreringsbidrag forudsættes hvert år genudmøntet i de årlige økonomiforhandlinger og finanslovforhandlinger.

Regeringen har tilkendegivet, at alle større statslige driftsområder omfattes af et årligt omprioreringsbidrag på 2 pct. fra 2016. Regeringen anerkender, at kommunerne i budgetlægningen vil operere med samlede omprioreringer af mindst samme størrelsesorden for at håndtere det løbende udgiftspres.

Regeringen og KL har i forlængelse heraf drøftet følgende vedrørende kommunernes økonomi for 2016:

- Regeringen og KL er enige om, at der tilbageføres 1,9 mia. kr. til kommunerne i 2016 til prioriterede indsatser på de borgernære serviceområder, herunder ældre, børn og folkeskole. Kommunernes serviceramme vil dermed udgøre 237,4 mia. kr. i 2016 inklusive en omlægning af ældremilliarden og reguleringer i medfør af DUT mv.
- Regeringen og KL er enige om, at kommunernes investeringer i 2016 udgør 16,6 mia. kr. Der er enighed om, at kommunerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at kommunernes budgetter er i overensstemmelse hermed.
- Regeringen og KL er enige om, at der fastsættes et ekstraordinært finansieringstilskud

---

på 3½ mia. kr. i 2016, hvoraf 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.

- Endvidere afsættes der en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på en styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.
- Regeringen har fremsat lovforslag om at stramme vilkårene for asylansøgere. Kommunerne står fortsat over for at skulle modtage og integrere et betydeligt antal flygtninge og familiesammenførte. På den baggrund er regeringen og KL enige om, at såvel det ekstraordinære integrationstilskud på 200 mio. kr. samt investeringstilskuddet på 125 mio. kr. videreføres i 2016.
- Der er forudsat en uændret kommunal skattefastsættelse for kommunerne under ét. Der er dog enighed om, at nogle kommuner skal have mulighed for at hæve skatten i 2016 inden for en ramme på 200 mio. kr. Forudsætningen herfor er, at andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned. Med henblik på at understøtte dette etableres der en tilskudsordning til de kommuner, som nedsætter skatten i 2016. Tilskudsordningen finansieres af staten.

Rammer for realisering af omprioriteringsbidraget

Løbende effektivisering er en central målsætning for både regeringen og kommunerne. Det er et lokalt ansvar at sikre de nødvendige effektiviseringer, hvorfor regeringen vil understøtte kommunernes frihed til at tilrettelægge effektiviseringer efter lokale forhold.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne allerede er langt i budgetlægningen for 2016. Der er derfor enighed om at sikre hensigtsmæssige rammer for kommunernes realisering af omprioriteringsbidraget over de kommende år:

- Regeringen ønsker at bevare en stærk decentral offentlig sektor med et stærkt politisk lederskab. Kommunerne spiller således en stor rolle i forbindelse med reformer og fornyelsen af den offentlige service. Det bærende princip for samarbejdet mellem stat og kommuner skal fortsat være mål- og rammestyrt. Regeringen og KL vil drøfte principperne herfor i september 2015.
- Regeringen vil arbejde for, at prioriteringer af de kommunale velfærdsområder ikke sker i form af puljer eller med bindinger på kommunernes muligheder for at prioritere. Der er i forlængelse heraf enighed om at omlægge tilskuddet til ældreområdet på 1 mia. kr. årligt fra finanslovsaftalen for 2014 til bloktilskuddet fra 2016. Det vil spare kommunerne for bureaukrati og samtidig styrke kommunernes mulighed for prioritering af midlerne.
- Regeringen og KL vil fortsætte dialogen og samarbejdet om effektivisering af den kom-

munale økonomi.

- Omprioriteringsbidraget indebærer en bredere effektiviseringstilgang med større frihed til at gennemføre konkrete tiltag i den enkelte kommune frem for mere enkeltstående analyser, som ikke tager tilstrækkelig højde for kommunale forskelle.
- Regeringen og KL vil i september 2015 drøfte konkrete forslag til markante regelforenklinger mv., der giver kommunerne de fornødne styrings- og prioriteringsmuligheder, herunder bl.a. liberalisering af planloven samt forenkling af beskæftigelseslovgivningen mv.

Regeringen og KL er enige om i efteråret 2015 at drøfte størrelsen på grundkapitalindskuddet fra 2017 og frem.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at der i efteråret 2015 skal gennemføres en analyse af, hvilke statslige opgaver der med fordel kan overflyttes til Udbetaling Danmark.

Regeringen vil gennemføre et eftersyn af erhvervsfremmeindsatsen for at forenkle og fokusere midlerne og vil inden for disse rammer drøfte de funktionelle regioners rolle i erhvervsfremmeindsatsen med kommunerne.

Det nære sundhedsvæsen

En fremtidig effektiv ressourceudnyttelse på sundhedsområdet kræver et sammenhængende sundhedsvæsen, hvor almen praksis og kommunerne har mulighed for at aflaste sygehusvæsenet. De nære sundhedstilbud bør tilpasses til den nye sygehusstruktur, så overbelægninger på de medicinske afdelinger undgås. Det er således afgørende, at færdigbehandlede patienter hurtigt kommer tilbage til hverdagen. Der skal endvidere skabes bedre sammenhæng mellem sundhedsområdet og øvrige velfærdsområder, såsom social-, ældre- og beskæftigelsesområdet.

Regeringen og KL er enige om, at der sammen med Danske Regioner igangsættes et udvalgsarbejde, som skal udarbejde en samlet plan for udbygning af det nære sundhedsvæsen.

Boks 1

Hovedelementer i kommunernes økonomi for 2016 (2016-pl)

- Der indføres et kommunalt omprioreringsbidrag på 1 pct. årligt fra 2016 til 2019. Regeringen og KL er enige om, at der tilbageføres 1,9 mia. kr. til kommunerne i 2016 til prioriterede indsatser på de borgernære serviceområder, herunder ældre, børn og folkeskole. Kommunernes serviceramme vil dermed udgøre 237,4 mia. kr. i 2016 inklusive en omlægning af ældremilliarden og reguleringer i medfør af DUT mv.
- Der er i 2016 fastsat et balancetilskud med henblik på at sikre balance mellem de samlede udgifter og indtægter for kommunerne under ét. Der ydes derudover et ekstraordinært tilskud i 2016 på 3½ mia. kr. Heraf fordeles 1½ mia. kr. som grundtilskud til alle kommuner og 2 mia. kr. på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.
- Regeringen og KL er enige om at udmønte 125 mio. kr. i 2016 til investeringer i kommunerne i forbindelse med modtagelsen og integration som følge af et ekstraordinært antal flygtninge og familiesammenførte i kommunerne. Der ydes endvidere et ekstraordinært integrationstilskud på 200 mio. kr. i 2016 til at håndtere det ekstraordinært høje antal flygtninge.
- Der er i 2016 taget højde for det ekstraordinære løft på 600 mio. kr. med henblik på at imødegå lokale udfordringer, der følger af folkeskolereformen. Dermed udgør kommunernes bloktilskud mv. 74,0 mia. kr. i 2016.
- Endvidere afsættes der en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på en styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner. Der fastsættes en særtilskudspulje på 300 mio. kr. i 2016, heraf 50 mio. kr., jf. den politiske aftale om refusion og udligning.
- I 2016 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes overholdelse af den fastsatte serviceramme i budgetterne for 2016.
- Kommunernes investeringer i 2016 udgør 16,6 mia. kr. Kommunerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at kommunernes budgetter er i overensstemmelse hermed.
- Der udmøntes 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden i 2016 til et løft af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet. Som led i tilpasningen af anlægsniveauet frisættes kommunerne fra bindinger i forbindelse med udmøntningen af kvalitetsfondsmidlerne.
- Der afsættes lånepuljer på i alt 0,8 mia. kr. målrettet små kommuner med behov for større strukturelle investeringer (eksempelvis på borgernære områder) samt til investeringer med et effektiviseringspotentiale. Halvdelen finansieres af staten.
- Det er forudsat, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 71,6 mia. kr. i 2016, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 11,9 mia. kr. i 2016. Niveauerne

---

er inklusive konsekvenserne af refusionsomlægningen, og de skønnede udgifter er således betinget af Folketingets vedtagelse af lovforslaget, der implementerer refusionsomlægningen.

- Der er forudsat en uændret skaffefastsættelse i 2016 for kommunerne under ét. Hvis der for 2016 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.
- Regeringen og KL er enige om, at nogle kommuner skal have mulighed for at hæve skatten i 2016 inden for en ramme på 200 mio. kr. Forudsætningen herfor er, at andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned. Med henblik på at understøtte dette etableres der en tilskudsordning til de kommuner, som for 2016 nedsætter skatten. Tilskudsprocenten kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2016, 50 pct. i 2017 og 2018 og 25 pct. i 2019. Tilskudsordningen finansieres af staten. Hvis der gennemføres skatteenedsættelser på over 200 mio. kr., nedsættes tilskudsprocenten.